

30 років академічній профспілці

Членам профспілки працівників НАН України

Шановні колеги, друзі!

23 квітня 1991 року у Києві відбувся Установчий з'їзд, який проголосив утворення нашої профспілки – на той час працівників Академії наук УРСР, нині – Національної академії наук України.

Саме з цього часу веде відлік своєї сучасної історії наша Профспілка.

За тридцять років, які пройшли з часу утворення профспілки, відбулись епохальні зміни в житті нашої країни. І не завжди вони несли позитивний заряд. Становлення України як суверенної держави співпало з глибокою соціально-економічною кризою, обвальною інфляцією, падінням виробництва, безробіттям. Достатньо викликів і сьогодні – анексія Криму, війна на Сході України, всесвітня пандемія.

Всі ці проблеми, безумовно, позначались на сфері науки. Для НАН України і академічної профспілки особливо важкими були перші десять років, протягом яких загальна чисельність працівників її установ, організацій і підприємств скоротилась у два рази. Складним залишається і останнє десятиріччя.

Демонструючи на словах розуміння ролі і значення науки, науково-технічного та інтелектуального потенціалу для реформування і розвитку економіки України, влада і вищі посадові особи держави так і не спромоглися реальними кроками підтвердити свої наміри і обіцянки. Свідченням цього стало і падіння (у рази) відсотку від ВВП, який у Державному бюджеті виділяється на науку.

За таких умов Академія і профспілка вживали всіх заходів для усунення негативних наслідків та покращення ситуації. Для цього використовувались різні форми і методи взаємодії з органами державної влади, включаючи, у разі необхідності, проведення акцій протесту.

Академія і профспілка активно долучалися до підготовки Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» (прийнятий напередодні 80-річного ювілею НАН України), та його нової редакції (2015 р.), у яких знайшли своє втілення ряд пропозицій профспілки.

ЦК профспілки також безпосередньо долучався до вирішення проблеми отримання надбавки за стаж наукової роботи та доплати за наукові ступені і вчені звання.

Важливим напрямком роботи ЦК профспілки було і є поліпшення житлових умов працівників НАН України, особливо талановитої наукової молоді. Академія і профспілка наполегливо ставили питання про

поновлення виділення коштів із держбюджету на придбання житла для вчених НАН України. У видатках Академії 2021 року знову з'явилася відповідна бюджетна програма обсягом 60 млн.грн. Ще один шлях для часткового вирішення житлової проблеми – залучення інвесторів для житлового будівництва на земельних ділянках, що належать НАН України.

Представляючи соціально-економічні права та інтереси трудового колективу Академії, ЦК профспілки постійно взаємодіє з Президією НАН України, яка відповідно до законодавства є представником власника (держави).

Напрямки співпраці і взаємодії:

- регулювання виробничих, трудових і соціально-економічних відносин в установах і організаціях НАН України шляхом укладення галузевої Угоди (регулярно укладаються з 1992 р.) та контроль за її виконанням;

- фінансування Академії у Держбюджеті, включаючи необхідний фонд оплати праці;

- узгодження розподілу бюджетного фінансування;

- зайнятість;

- охорона праці;

- соціальні питання;

- гарантії діяльності профспілки.

Необхідно констатувати, що у цій співпраці завжди перемагав здоровий глузд, усвідомлення того, що метою обох сторін є збереження Академії як провідної наукової організації держави, створення належних умов для нормальної роботи наукових установ, підняття престижу наукової праці і достойної її оплати.

Профспілка працівників НАН України стала добре відомою у профспілковому русі країни. Разом з іншими всеукраїнськими профспілками і профоб'єднаннями ми з 1992 р. беремо участь у переговорному процесі і підписанні Генеральної угоди.

Протягом багатьох років наша профспілка конструктивно співпрацює з іншими всеукраїнськими профспілками та профоб'єднаннями у рамках Спільного представницького органу.

Підводячи підсумки діяльності профспілки за ці 30 років, можна сказати: профспілка вистояла, вона відбулася. Разом з нашою Академією пройшла складний шлях, на якому були і досягнення, і невдачі. Ми позбавились багатьох ілюзій, які були властиві нашому суспільству на початку 90-х років. Сьогодні ми живемо зовсім у іншій державі, ніж це було у 1991 році. Так, змінюються часи, зміщуються акценти в діяльності профспілки. Але, очевидно, що і сьогодні, і на перспективу в центрі уваги і пріоритетами профспілки будуть питання: фінансування науково-технічної сфери, насамперед НАН України, відповідно до сучасних потреб і законодавчих гарантій; достойний рівень оплати праці; повної зайнятості; вирішення важливих соціальних питань, зокрема забезпечення науковців житлом; оптимізація і гармонізація у вирішенні кадрової проблеми, яка

передбачає продовження використання досвіду і кваліфікації вчених старшого віку з одночасним омолодженням Академії. Важливою задачею, як і будь-коли, є пошук нових стимулів мотивації членства у профспілці, підвищення авторитету профспілкових комітетів первинних організацій, які перебувають у гущі подій і першими стикаються з проблемами, що турбують членів профспілки.

Ми усвідомлюємо, що вирішення завдань, які ставить перед собою профспілка, залежить від єдності і згуртованості, помноженої на активну громадянську позицію членів профспілки.

Дорогі друзі! Щиро вітаю Вас з нагоди ювілею профспілки. Бажаю наснаги, міцного здоров'я, родинного щастя і злагоди! Нехай Вас не полишають оптимізм та віра у власні сили і силу профспілки.

Звершення всіх Ваших задумів і сподівань!

*Голова профспілки
працівників НАН України*

А.І.Широков